

GIR

lasilo invalida rada ZAGREB

broj 3
lipanj 2003.

Sadržaj:

Europska godina osoba s invaliditetom.....	3
Aktivnosti udruge.....	5
Pravno savjetovalište.....	11
Sportske informacije.....	12
Literarni radovi članova.....	15

Izdavač:

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREB

adresa:

SAVSKA 3, 10000 ZAGREB

glavni i odgovorni urednici:

MARIJA TOPIĆ I RUDOLF KOVAČEK

uređivački kolegij:

LJERKA BORTEK, JOSIP FIJAČKO, MATIJA ŠUŠTIĆ,
NIKOLA VIDA KOVIĆ, JOSIP PETRAČ, BORIS OHNJEĆ,
DRAGO PALAVRA, STJEPAN ČEHULIĆ, MICA LAZIĆ
I FRANJO GOJAK

kontakt telefon: 01 4829 392; 4829-119

e-mail: uir@uir-zagreb.com

web: www.uir-zagreb.com

slika na naslovnoj stranici:

Jarun 2003. godine

2003. – EUROPSKA GODINA OSOBA S INVALIDITETOM

Dana 3. prosinca 2001. godine Europska je zajednica proglasila 2003. Godinom osoba s invaliditetom.

Ta odluka pruža prigodu osobama s invaliditetom diljem Europe da prava posebnih potreba stave na visoko mjesto dnevnog reda u Europi i u zemljama članicama. Preporuka je, također, da Europsku godinu proslave i države Europske unije i kandidati za primanje u Europsku uniju. Tijekom 2003. održat će se tisuće aktivnosti i susreta. Bit će povezani Mimohodom kroz čitavu Europu, koji su, u siječnju, počeli u Grčkoj, a u prosincu 2003. će završiti u Italiji.

Glavni ciljevi 2003. – Europske godine osoba s invaliditetom:

- proširiti pristup invaliditetu, baziran na ljudskim pravima, širom Europskog pokreta za invaliditet kako bi se taj pokret iskoristio da bude ambasador tog pristupa u drugim organizacijama,
- stvoriti jak i ujedinjen Europski pokret za invaliditet, te ga podići s lokalne na međunarodnu razinu,
- uklopiti invaliditet u normalne tokove u svim područjima života, na svim

zemljopisnim, lokalnim i međunarodnim razinama.

Preporuka je da se ciljevi moraju pretvoriti u procese, te ako ih se na kraju Europske godine osoba s invaliditetom uspije poboljšati i unaprijediti, smatrat će se da je EGOSI postigao uspjeh. A da bi se ciljevi ostvarili potrebno je osnovati odbore Europske godine.

Na prvom Europskom kongresu o osobama s invaliditetom, održanom u Madridu u ožujku 2002, donesena je tzv. Madridska deklaracija koja uključuje zakonodavstvo, političke i administrativne prijedloge za 2003. – Europsku godinu osoba s invaliditetom.

Madridska deklaracija utvrđuje da je invaliditet pitanje ljudskih prava, s obzirom na to da osobe s invaliditetom imaju ista fundamentalna prava kao i drugi građani. Štoviše, ta socijalna grupa želi iste mogućnosti za postizanje potpune integracije u društvo (a ne milostinju). Stari pristupi, uglavnom bazirani na sažaljenju i bespomoćnosti, danas su neprihvatljivi. Deklaracija predlaže da se propiše precizno antidiskriminacijsko zakonodavstvo koje će uzeti u obzir sva područja vezana uz invaliditet. Također treba podržavati

promjene u stavu koje društvo ima prema osobama s invaliditetom. Krajnji je cilj omogućiti osobama s invaliditetom da imaju pristup redovnom zdravlju, obrazovanju, stručnim i socijalnim uslugama, te svim drugim mogućnostima koje su dostupne osobama bez invaliditeta. Jedan od najznačajnijih načina borbe protiv socijalnog isključivanja koje doživljavaju osobe s invaliditetom je taj da im se omogući pravo na rad.

Madridska je deklaracija postala obvezna referenca za Europsku godinu osoba s invaliditetom, 2003. Ta bi se godina trebala smatrati prigodom da se skrene pozornost na osobe s invaliditetom, njihove obitelji, njihove predstavnike i njihova udruženja. Svrha je utjecati na vlade i na stvaranje odluka koje će dovesti do jednakosti i potpune

integracije. Ključni je izazov, dosegnuti korijene organizacija invalida koje bi trebalo mobilizirati za razvijanje međusobnih odnosa, te zajedničkog rada sa značajnim čimbenicima na lokalnoj razini i stvaranje lokalnog interesa za samu Europsku godinu. Preporuka je da bi se posebno trebale truditi zemlje u tranziciji. Organizacije koje se bave invaliditetom, imaju ključnu ulogu širenju informacija o Europskoj godini. One moraju biti ambasadori Europske godine, te promotori pristupa koji je baziran na shvaćanju da je invaliditet pitanje ljudskih prava. Preporuka je da se u sve pripreme i aktivnosti uključe osobe s invaliditetom i njihove obitelji, u skladu sa sloganom: "Ništa se ne događa vezano uz invaliditet, bez osoba s invaliditetom".

2003

Europska godina osoba s invaliditetom

OSMI HRVATSKI SIMPOZIJ O INVALIDIMA

Svake godine održava se simpozij o invalidima pri čemu se obrađuje određena tema, prema Standardnim pravilima o izjednačavanju mogućnosti osoba s invaliditetom, koja je od naročitog značaja za osobe s invaliditetom, tako je ove godine u vremenu od 18-20. svibnja u Šibeniku (Solaris) u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) i International federation of persons with physical disability (FIMITIC) održan "VIII. simpozij o invalidima", a tema je bila "Reforma zdravstva i što osobe s invaliditetom žele i mogu od nje očekivati".

Organizatori su odabrali ovu temu za simpozij iz više razloga. Prvi i osnovni razlog je to što je u tijeku reforma našeg zdravstva sa nedovoljno kvalitetnim i nedovoljno poznatim rezultatima. Drugi važan razlog je to što prema relevantnim podacima Svjetske asocijacije osoba s invaliditetom broj osoba s invaliditetom u stalnom je porastu, a kao treći, ali ne manje važan razlog treba istaći ogroman napredak znanosti i tehnologije u medicini što uz sva dobra koja sa sobom nosi dovodi i do velikog povećanja troškova zdravstvene zaštite i potrebitih izdvajanja za zdravstvo što predstavlja veliki problem i puno bogatijim zemljama nego li je Hrvatska.

Obzirom na ovako zanimljivu i značajnu temu normalno je bilo za

očekivati aktivno sudjelovanje velikog broja stručnih osoba iz zdravstva i oko zdravstva, što je pak pobudilo veliko zanimanje i odaziv osoba s invaliditetom iz raznih udruga i saveza tako da je ovo, do sada, bio najposjećeniji simpozij (cca 330 sudionika).

Ne smijemo zaboraviti napomenuti da je "VIII. simpozij o invalidima" održan pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića, te pod supokroviteljstvom Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, a suorganizatori su bili Šibensko-kninska županija i Gradsko poglavstvo grada Šibenika.

Sudionicima simpozija je uz radni osiguran i opuštajući dio simpozija organiziranim posjetom Nacionalnom parku "Krka".

Valentina Bekina

• Posjet Nacionalnom parku "Krka"

AKTIVNOSTI U KLUBU INVALIDA RADA

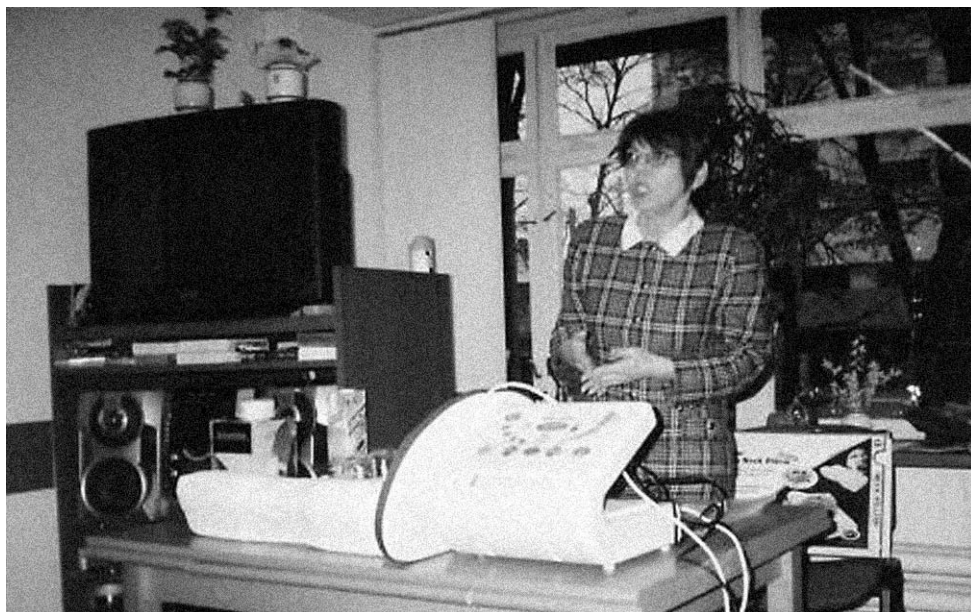
U okviru provođenja Plana i programa Kluba u razdoblju travanj-svibanj organizirano je i održano više susreta i predavanja.

Odabrane teme osobite su vezane uz teškoće osoba sa dekusituzom i uputama o oblicima samopomoći, pri čemu i tečaj Umijeća življenja također zauzima vrlo značajno mjesto.

Sredinom svibnja održan je turnir u šahu na kojem su, oz ostale, sudjelovali članovi Kluba liječenih alkoholičara Trešnjevka.

Održana su predavanja aktivnosti:

- 03.04.2003. – elektromagnetna rezonancija i antidekubitalni program; predavač – g-đa Sanja Kovaček,
- 24.04.2003. – tečaj Umijeća življenja; predavač g-din Vladimir Banović,
- 12.05.2003. – turnir u šahu između članova Udruge i Kluba liječenih alkoholičara Trešnjevka.

• Sa predavanja u Klubu

MEĐUNARODNA IZLOŽBA ORTOPEDSKIH POMAGALA I MEDICINSKE OPREME – SURADNJA

Članovi naše Udruge posjetili su Izložbu pomagala za invalide održanu u Pragu od 08-11. travnja ove godine pod nazivom "Handicap 2003".

Na poziv naših suradnika iz Organizacija invalida Republike Češke, koje je predvodio poštovani gospodin

ing. Jozef Slobodnik, prisustvovali smo i nizu prigodnih manifestacija, imali kontakte sa brojnim proizvođačima invalidskih pomagala i ortopedske tehnike, te u međusobnim dogovorima otvorili mogućnosti naše buduće, čvršće i svestranije suradnje.

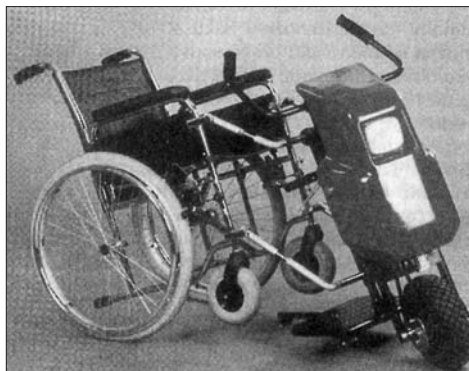

Uvedeného jednání se zúčastnili i členové delegace svazu invalidů z Chorvatska - UDRUGA RADA INVALIDA ZAGREB pod vedením předsedkyně paní Maria Topič a prof. Rudi Kovačika.

• *Objavljeno u časopisu "Elán"*

• *Visoki češki dužnosnici u obilasku*

• *Jedan od izložaka*

• *Jedan od izložaka*

• *Karlov most, Prag*

Kroz navedeno razdoblje našeg boravka u Republici Češkoj, imali smo prilike upoznati i bogatu Češku povijest, brojne kulturne znamenitosti, prekrasnu arhitekturu, a naročito nas se dojmila svekolika briga i pažnja koju posvećuju osobama s invaliditetom.

Program našeg posjeta bio je vrlo naporan i raznovrstan, a naši češki suradnici ponovno su nam iskazali svoju gostoljubivost i prijateljstvo. U nizu razgovora i dogovora o zajedničkoj suradnji vrijedno je istaknuti već spomenute prijedloge za organiziranje

• *Naši aktivisti u Pragu*

rekreativnih programa u Hodnjinu u Kunštatu, te naše prijedloge za mogućnosti organiziranja ljetovanja na moru.

Naši skromni kapaciteti kojima Udruga raspolaže odnose se na korištenje tri kamp-prikolice opremljene, između ostalog, i plinskim štednjakom i hladnjakom. One su smještene u neposrednoj blizini mora na ravnom dijelu auto-kampa, a također se u blizini nalazi sanitarni čvor sa tuševima, toplom i hladnom vodom i wc-om.

Zbog izraženih potreba i želja naših članova za organiziranje ljetovanja na moru pod povoljnijim uvjetima, ove smo godine zakupili dio odmarališta u istom

Plaža i odmaralište u Selcu •

objektu (auto-kamp Uvala Slana, Selce). Radi se o peterokrevetnim, četvero-krevetnim i trokrevetnim sobama ukupnog kapaciteta oko 35 ležaja, a naš dogovor sa vlasnicima objekta, poduzećem Club Adriatic d.o.o., odnosi se na razdoblje od 20.06-10.09.2003. godine. Uz noćenje sa doručkom, moguće je izabrati i kombinaciju polu-pansionske ili pak usluge punog pansiona.

Obavijesti o tome uputili smo i našim češkim suradnicima, pa u vezi sa time očekujemo i njihov angažman.

U vezi sa navedenim, naši članovi mogu detaljnije informacije dobiti u Udruzi osobno ili putem naših telefona.

• Sa zajedničkog obilaska odmarališta

AKCIJA "JARUN 2003"

Akcija "Jarun" svake se godine organizira u mjesecu lipnju. Tradicionalno se održava u prvoj polovici mjeseca, pa je tako ove godine održana 07.06.2003. godine na Jarunu, ispred prostora Yacht cluba.

Akciju su sprovedli članovi naše Udruge te se ovom prilikom zahvaljujemo svakome na uloženom trudu.

Ovom akcijom smo ujedno obilježili i Europsku godinu osoba s invaliditetom.

Na ovom druženju se okupilo 220-250 ljudi, a imali smo i goste. To su predstavnik Ministarstva rada i socijalne skrbi, dr. Nino Žganec, a u ime Gradskog poglavarstva bila je g-đa Višnja Fortuna.

Našem druženju prisustvovali su i prestavnici Udruga iz drugih gradova - Karlovac, Daruvar, Kutina, Čakovec, Krapina, Sisak, Samobor i drugi. Isto tako, našem su se pozivu odazvale i razne zagrebačke udruge invalida.

Također, s posebnim veseljem napominjem da su naši prijatelji iz Republike Češke svojim prisustvom uveličali naš skup.

Ujedno je akciju popratila i Hrvatska televizija sa ekipom Zagrebačke panorame.

Na kraju je važno spomenuti i razne sponzore i donatore koji su svojim učešćem pomogli realizaciju ove akcije, pa smo tako mogli, između ostalog, napraviti i tombolu koja je mnoge naše učesnike razveselila. Ova akcija pokazuje da je potreba za ovakvim druženjem velika, te da je to ujedno i prilika za bolje međusobno upoznavanje i lakše podnašanje zajedničkih problema.

Marija Topić

• Razmjena poklona i priznanja

POVLASTICE OSIGURANIKA U PLAĆANJU ZDRAVSTVENIH USLUGA (PARTICIPACIJA)

Pitanje

S novim Zakonom o zdravstvenom osiguranju pogoršani su uvjeti za stjecanje prava na povlasticu dobrovoljnih davatelja krvi kod plaćanja odnosno oslobođanja od participacije u zdravstvenim uslugama, s time da stanovite povlastice pripadaju dobrovoljnim davateljima krvi samo u slučaju ako imaju preko 100 davanja krvi.

Zanima me da li je u međuvremenu ublažen, odnosno izmjenjen ovaj nelogičan propis.

Odgovor

Odredbom članka 17. stavka 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju (NN broj 94/01) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2002. godine, propisane su stanovite povlastice osiguranim osobama dobrovoljnim davateljima krvi u sudjelovanje kod plaćanja zdravstvenih usluga iz osnovnog zdravstvenog osiguranja uz uvjet da imaju preko 100 davanja krvi.

Međutim, naknadno su uslijedile promjene sa stupanjem na snagu

(24.07.2002.) Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Zdravstvenom osiguranju (NN broj 88/02) kojim su znatno povoljnije regulirane ove povlastice i to kako slijedi:

Izmjenjeni članak 17. stavak 3. Zakona o Zdravstvenom osiguranju daje određenu povlasticu dobrovoljnom davatelju krvi preko 25 davanja (muškarci) odnosno s preko 15 davanja (žene).

Osim toga u svezi vašeg pitanja dajemo još dvije informacije i to:

- Godišnju naknadu za ceste pri registraciji osobnog auta ili njenog produženja ne plaćaju osobe s tjelesnim oštećenjem od najmanje 80% kao i s nižim postotkom 60% ako se odnosi na oštećenje nogu.
- Cestarinu za uporabu cesta (mosta, tunela i sl.) ne plaćaju iste osobe s invaliditetom i pod istim uvjetima. U te svrhe treba se obraditi Hrvatskoj upravi za ceste, Jadranska avenija 2, Lučko, telefon: 6530952.

*Obradio:
Ivo Mohorić*

POSEBNI USPJESI REPREZENTACIJE HRVATSKE U STRELJAŠTVU OSOBA S INVALIDITETOM

Reprezentacija invalida Hrvatske u streljaštvu u sastavu Sonja Čuček, Blaž Beljan, Petar Mihalić, Damir Bošnjak, Mario Bals, Rudić Petrović i Ivica Lazić kao izbornik

i strijelac, učestvovala je u na Otvorenom prvenstvu Nizozemske sa međunarodnim učešćem u Apeldoornu od 23-27.05.2003. godine. Između 18 nacija i 118 strijelaca koji su učestvovali, naša reprezentacija postigla je povijesno zavidne rezultate. Osvojila je 3 ekipne medalje (1 zlatna i 2 srebrne) i 3 pojedinačne medalje (1 srebrna i 2 brončane). Ovakav rezultat još nije zabilježen u povijesti hrvatskog streljaštva osoba s invaliditetom.

Osim osvojenih medalja, četiri reprezentativca potvrdila su Paraolimpijske norme, a to su: Blaž Beljan, Damir Bošnjak, Petar Mihalić i Sonja Čuček. Ti isti reprezentativci su svojim potvrdama postali evi-

dentni reprezentativci za Paraolimpijadu, koja će se održati 2004. godine u Grčkoj.

Nedavno je reprezentacija učestvovala također na Otvorenom prvenstvu

• Mario Bals, reprezentativac u streljaštvu iz Zagreba

• *Disciplina zračni pištolj: 1. Njemačka, 2. Hrvatska, 3. Brazil*

• *Ivica Lazić, izbornik*

Slovenije sa međunarodnim učešćem u Ljubljani od 13-14.06.2003. godine. Na tom su Prvenstvu reprezentativci osvojili 3 pojedinačne medalje (1 srebrna i 2 brončane). Osim osvojenih medalja, učestvovali smo u 8 finala. Važno je napomenuti da su u gađanju zračnim pištoljem u finale ušla 3 naša reprezentativca lako je taj turnir slabiji od Prvenstva u Nizozemskoj učestvovala su i nacije Austrije i Njemačke, između sveukupno 9 zemalja učesnika.

Na reprezentaciji ostaje da i dalje naporno trenira za Prvenstvo Europe, koje će se održati u mjesecu kolovozu ove godine u Brnu u Republici Češkoj.

Ivica Lazić

DRUŽENJE U DARUVARU

Povodom EUROPSKE GODINE INVALIDA - Udruga invalida Daruvar organizirala je III. SUSRETE INVALIDA HRVATSKE - "DARUVAR-2003".

Susreti su održani 14. lipnja u prostorima Daruvarskih toplica u hotelu "Termal" u Daruvaru, gdje su i održane športske aktivnosti.

• Sa susreta invalida u Daruvaru

Športske aktivnosti bile su natjecateljskog karaktera u više disciplina, kao što su: pikado, šah, kuglana na stazi, viseća kuglana i belot. Tako je za mnoge invalide bila radost i veselje natjecati se, a za neke posebno zadovoljstvo primiti pehar ili medalju. Iz naše Udruge u ekipu za viseću kuglanu prijavili su se: Ljerka Bortek, Josip Fijačko, Stjepan Čehulić i Marija Fijačko. Na naše veliko zadovoljstvo gospođa Ljerka Bortek iz naše ekipe, postigla je najbolje rezultate, te je primila srebrnu medalju za pojedinačno natjecanje. Ovim putem još jednom joj čestitamo i želimo još puno uspjeha u budućnosti.

Po završetku natjecanja podijeljena je tombola, a sreću je opet imala naša gospođa Ljerka jer je, uz ostalo, izvukla zanimljivu tombolu odnosno dobitak (jahanje na konju jedan sat), no ona bi morala otići još jednom u Daruvar da to ostvari.

Na kraju je sve završilo bogatim ručkom za kojeg se pobrinulo Poglavarstvo grada Daruvara, Bjelovarsko-bilogorska županija, Hrvatski športski savez invalida, Turistička zajednica grada Daruvara i Daruvarske toplice.

Stjepan Čehulić

NEKA

Zelena u oku,
zeleno u duši.
Ne daj da se drveće suši.
Neka nas cvijeće veseli,
trava svoje osmijehe dijeli.
Potoci i rijeke neka veselo žubore,
nek' se plavi naše Jadransko more.
Svuda neka vlada ljepota,
bez smeća bit će divota.
Život će nam biti mirisan i čist,
priroda ima naljepši kist.
S njim boje svakojake šara,
raduju nas leptir i bubamara.
Let od cvijeta na cvijet,
pruži im dlan
i uljepšat će ti dan!
Bez njih bilo bi tužno,
čuvaj prirodu da ne bude ružno!

Ljiljana Ivković

BOLNICA

Ima bolnica jedna,
u njoj rade lica vrijedna.
Osmijehom blaže tugu moju
i ja lakše liječim bol svoju.
U Krapinskim Toplicama
je bolnica ta.
Nek' se čuje, nek' se zna,
da ih voli Ljiljana!

Ljiljana Ivković

